

ΚΑΝΕΛΛΙΔΗΣ. Τί λέγεις ἀδελφέ; Καί τὰ ἄρθρα μου, αἱ κατάροι, τὰ ἀναθεματιά μου κατὰ τῶν μητρολοίων τῆς γλώσσης;

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ. Τὰ ξαναγράφει σὺ τὰ τώρα ὁ Καθαράκης.

ΚΑΝΕΛΛΙΔΗΣ. Τὸν ἄθλιον, γκούχ! γκούχ! Θὰ τὸν καταγγείλω γιὰ λογοκλόπο.

Κεῖνη τὴ στιγμή ἕνα σὺγγεφο ἀρμενίζει. Ἀπάνω του κάθεται ὁ Σαβαῶθ.

ΣΑΒΑΩΘ. Κ' ἐδῶ πὺ τὸς ἔχω μαζεμένους δὲν μποροῦνε νὰ ἠσυχάσων. Ἐκεῖ κάτω σ' ἡ «Λέσχη τῶν Ἐπιστημόνων» τὸς θυμοῦνται ἀκόμα τούτους ἐδῶ. Δὲν ἀφίνουνε τὴν πρόοδο νὰ τραβήξῃ δρόμο.

Κάνει νόημα. Ἀμέσως περιτριγυρίζουνε ἀγγελιοδιαβόλοι ὅλο τὸ μέρος, φέρνοντις τόμους, βιβλία, οὐγράμματα, φυλλάδες πὺ ἀναθεματίζουνε τὴ δημοτικὴ. Ὁλο τὸν Ἀντωνιάδη καὶ ὅλο τὸν Ἀμπελά. Ἀκολουθοῦνε οἱ τόμοι τοῦ Σουοῦ. Ἐκεῖ εἶναι κ' οἱ ἐπιτηρίδες «Παρασοῦ» καὶ Πανεπιστημίου. Τὰ καθαρωνοσιάνικα διδαχτικά βιβλία πιάνουνε πὺλν τόπο. Ὁ Χατζέδουλος, νευρικός, μ' ἕνα φακὸ στὸ χέρι τρέχει δῶ καὶ κεῖ θέλοντις καλὰ ἔλα νὰ τὰ λογοκρίνῃ. Γιὰ νὰ προστάσῃ ζητᾶ μὲ φωνὴς νὸ «τὴν ἀθάνατος. Κανεις δὲν τοῦ δίνει ἀπάντησιν. Οἱ ἀγγελιοδιαβόλοι ρίχνουνε στὰ χαρτιά γιὰ πετρέλαιο πατριωτικὸς στίχους. Σὲ λίγη ὥρα καπνὸς φουτιάνει. Ὁ ἥλιος γέρνει. Οἱ φλόγες τοῦ Καθαρήριου χωρεύουνε μιὰ γιὰ πάντα τὸ δασκαλίοπο...

Οἱ Νέοι, μαζεμένοι κάτου στὴ γῆς, κοιτάζουνε τὸ καμίνι τῆς δόσης μὲ χαρὰ. Φωνάζουνε μὲ ρίμπε, κάρουνε τρέλες μὲ στίχους, τοῦμπες μὲ ζωγραφικὴ, ἀλλοιάζουνε μὲ μουσικὴ.

ΣΑΒΑΩΘ (μπομπουνίζει). Γενήτε ἄξιοι τῆς ἐποχῆς σας, ἀλλιῶς... κοιτάξτε τὸ παράδειγμα. (Δείχνει τὶς στερεὲς φλόγες).

ΠΙΚΡΑΓΚΑΘΗΣ

ΣΤΟ ΠΕΡΙΓΙΑΛΙ

Γύρω στὰ φύκια δλόγυρα οἱ ψαράδες κῆλο καθόντουσαν καὶ σταυροπόδι στὴν ἄθρακιὰ πλοκάμι ἀπὸ χταπόδι ροδίξει σιγοτριζοντας... Βορριάδες θρηνοῦν νυχτερινὸ στὰ βράχια ξόδι: Ταξιδεμένα κλαῖν παιδιὰ οἱ μαννάδες, τὰ πῆραν τοῦ πελάγου οἱ ἀνεράδες... μ' ἀτάραχοι οἱ ψαράδες σταυροπόδι! —Μαζί σας ἂν δὲν εἶμαι, εἶν' ἡ ψυχὴ μου, τὴ φέρνει ὁ πόθος, ἐκεῖ κάτω σμίγει τὸ κῆμα μὲ τὴ γῆς καὶ μὲ τ' ἀστέρια. Δὲν ἔχει ἡ ζωὴ φραγμό, κ' εἶνε δική μου, —δίχως νὰ θέλει πιά νὰ μᾶς ξεφύγει—, δική σας εἶνε καὶ δική μου ἀκέρια!

ΓΙΑΝΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

ΛΑΘΙΑ

Στὰ ποιήματα τοῦ Παλαμά, πὺ δημοσιευτήκανε στὸ περασμένο φύλλο μας, ἐγένανε δυὸ σημαντικὰ λάθια καὶ γι' αὐτὸ τὰ διορθώουμε ἐδῶ:

Ὁ στίχος «ὦ τοῦ νου ριζικό»
νὰ διαβαστῇ: «ὦ τοῦ νου ριζικό»
κ' ὁ στίχος: «Τῆς ἐλπίδας τὴ γλύκα, τὴ χαρὰ δὲν τὴν εἶδα»
νὰ διαβαστῇ: «Τῆς ἐλπίδας τὴ γλύκα, στὴ χαρὰ δὲν τὴν εἶδα»

BJÖRNSTJERNE BJÖRNSSON

ΕΝΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

(ΑΠΟ ΤΟ ΡΟΜΑΝΤΣΟ ΤΟΥ: ΠΟΝΕΜΕΝΕΣ ΨΥΧΕΣ)

Ἦτανε μιὰ φορὰ ἕνα παλληκάρι, πὺ φύλαγε πρόβατα, μ' ὅλο πὺ εἶχε ἀπὸ καιρὸ χαλάσει τὰ παιδικία του παπούτσια. Τοῦ ἄρεσε νὰ παγαῖνῃ τὸ κοπέδι του κωντὰ σ' ἕνα πλατὺ ποτάμι. Σὰν ἔφταναν ἀπάνω στὰ βουνὰ, ἐπήγαινε κ' ἀνέβαινε σὲ κάποιον βράχο, πὺ κρεμότανε ἀπάνω ἀπ' τὸν γκρεμὸ σὰν ἀκρωτήρι' κ' ὁ βράχος αὐτὸς ἦτανε τόσο πεταχτὸς, πὺ εὔκολα ἡ φωνὴ ἀπὸ κεῖ μπορούσε ν' ἀκουστῇ ὡς τὴν ἄλλην ὄχτη τοῦ ποτάμου.

Μ' ἀπὸ τὴν ἄλλη τὴ μεριά ἦτανε μιὰ κοπέλλα πὺ φύλαγε καὶ κείνη πρόβατα. Μποροῦσε καὶ τὴν ἔβλεπε ὅλη μέρα μὰ δὲν ἦτανε τρόπος νὰ πάῃ ὡς αὐτὴ.

Κοπέλλα μου πεντάμορφη, γιὰ πὲς μου τὸνομά σου, πὺ παίζεις τὴ φλογέρα σου φυλάγοντις τ' ἀρνιά σου.

Τοῦ κάκου τὴν ἐρώτησε πολλὲς φορὲς. Μὲ τὰ πολλὰ μὰ μέρα τοῦ ἦρθε ἀπάντησιν:

Σὰνα παπάκι στὸ νερὸ ξεφύγει τὸνομά μου, θὲς νὰν τὸν μάθης; διάβαινε τὸ ρέμα τοῦ ποτάμου.

Μὰ τίποτα δὲν ἔμαθε περισσότερο μὲ τούτη τὴν ἀπάντησιν τὸ παλληκάρι μας καὶ πῆρε τὴν ἀπόφασιν νὰ μὴν ξαναπροσέξῃ. Κι' ὅμως αὐτὸ ἦταν τώρα δυσκολώτερο παρ' ὅσο νόμιζε.

Τοῦ κάκου πῆγε ἄλλοῦ μὲ τὸ κοπάδι του, πάντα ξαναρχότανε στὸν ἴδιο ἐκεῖνο βράχο. Τὸ παλληκάρι τὰ χρειάστηκε καὶ τῆς ἐφώνωξε:

Πὲς μου ποιὸς εἶν' πατέρας σου καὶ ποιὰ εἶνε σου (παιρίδα) τὴν κυριακὴ στὴν ἐκκλησιὰ νὰ πᾶς ποτὲ δὲ σ' εἶδα.

Τὸ παλληκάρι ἀρχήνισε νὰ πιστεύῃ πὺς ἦταν νεράιδα.

Ἐπνίγηκε ὁ πατέρας μου, τὸ σπῖτι εἶνε καμμένο, τὴν κυριακὴ στὴν ἐκκλησιὰ ποιὸς μου δὲν τὴν γαῖνο...

Ὅτε κ' ἀπ' αὐτὰ τὰ λόγια μπόρεσε κάτι νὰ μάθῃ τὸ παλληκάρι. Μὰ τώρα περνοῦσε τὶς μέρες του πάνου στὸ βράχο· τὴ νύχτα ὄνειρευόταν πὺς ἐχόρευε γύρω του, ἔτοιμη νὰ τὸν χτυπήσῃ μὲ μιὰ πολὺ μακριὰν οὐρὰ βωδιού, κάθε φορὰ, πὺ πῆγαινε νὰ τῆνε πιάσῃ ἀπὸ τὴ μέση. Σὲ λίγο πιά ἔχασε τὸν ὕπνον του καὶ δὲν μπορούσε οὔτε καὶ νὰ δουλέψῃ. Βρισκότανε σὲ ἀξιοθρήνητη κατὰσταση.

Νεράιδα ἂν εἶσαι, μάγισσα, ἡ τοσπανοπούλα γόιο, ἀπάντησέ μου, σὶσε με, καὶ βγάλε με ἀπ' τὸν τόνο...

Μὰ καμὴν ἀπάντησιν δὲν ἔλαβε κ' ἔτσι κατόλαβε πὺς ἦτανε νεράιδα τοῦ βουνοῦ. Ἐπαψε νὰ φυλάῃ τὰ πρόβατα μὰ κ' αὐτὸ σὲ τίποτα δὲν τὸν ὠφέλησε. Ὁ,τι κιὰν καταπιάνοταν κ' ὅπου κιὰν εὑρισκόταν δὲν ἔπαυε νὰ συλλογιέται τὴν ὁμορφὴ νεράιδα μὲ τὴ φλογέρα τῆς.

Μιὰ μέρα, πὺ ἔκοβε ξύλα στὸ σπῖτι του, μιὰ κοπέλλα πέρασε ἀπὸ τὴν αὐλή· θὰ μπορούσε νὰ γελαστῇ κανεὶς ἀπὸ τὸ λυγερό τῆς ἀνάσθημα καὶ νὰ τὴν πάρῃ

για τὴ νεράιδα. Μὰ ὅσο ἐξύγωνε, ἔβλεπε πῶς δὲν ἦταν ἐκείνη. Συλλογίστηκε πάλε τὴ νεράιδα ὡρα πολὴ. Καὶ νὰ ἡ κοπέλλα, πού ξαναπερνοῦσε! Ἄπο μακριὰ ἦταν ἀπαράλλαχτη ἡ νεράιδα· κ' ἔτρεξε νὰ τὴ συναπαντήσῃ. Μὰ σὰν ἔφτασε κοντὰ του εἶδε πῶς δὲν ἦτανε πιά ἐκείνη.

Ἄπο τότε τὸ παλληκάρι ὅ,τι κι' ἂν ἔκανε, εἶτε στὴν ἐκκλησιά πήγαινε, ἢ σὲ χορὸ, ἢ σ' ὀποιαδήποτε ἄλλη συντροφιά, ἀδιάφορο πού, ἔβλεπε πάντα καὶ τὴν κοπέλλα ἐκείνη. Ὅταν ἦτανε μακριὰ της, τοῦ φαινότανε πῶς ἦταν ἡ νεράιδα· ὅταν τὴν ἐξύγωνε ἦταν ἄλλη πιά. Στὸ τέλος τὴν ἐρώτησε ὀρθὰ κοφτὰ, ἂν ἦτανε ἡ νεράιδα ἢ ὄχι, ἀλλὰ ἀντίς νὰ τοῦ ἀπαντήσῃ ἐγέλασε μονάχα κοροϊδεύοντάς τονε.

— Καλύτερα εἶνε νὰ πηδήσῃ κανεὶς μονομιᾶς στὸ νερό, παρὰ νὰ μπῆ σιγά - σιγά, σκέφτηκε τὸ παλληκάρι καὶ τὴν ἐπαντρέφτηκε.

Ἄκόμα δὲν εἶχε τελειώσει καλὰ καλὰ ὁ γάμος καὶ τὸ παλληκάρι δὲν τὴν ἀγαποῦσε πιά.

Ὅταν ἦτανε μακριὰ της τὴν ἐπιθυμοῦσε, μὰ ὅταν ἦτανε κοντὰ της, ἐπιθυμοῦσε μιὰν ἄλλη πού δὲν ἔβλεπε. Στὸ τέλος τὸ παλληκάρι κατάντησε νὰ φέρονται ἄσημα στὴ γυναῖκα του. Ὅστόσο ἐκείνη τὰ βάσταγε ὅλα καὶ δὲν παραπονιότανε.

Μὰ μιὰ μέρα, πού αὐτὸς ἔψαχνε γιὰ νὰ βοῆ τῶλο-γα, βρέθηκε ἄξαφνα κοντὰ στὸ βράχο. Τότε τὸ παλληκάρι κάθησε κ' ἄρχισε νὰ φωνάζῃ:

*Μὲς στὴν καρδιά μου λάμπεις, ἀχιτίδα φεγγαριοῦ,
καὶ φέγγεις ἐκεῖ κάτου, φωτιά τοῦ Ἀη-Γιαννοῦ.*

Τῷβρισκε καλὰ τὸ παλληκάρι νὰ κάθεται κεῖ πάνω κι' ἀπὸ τότε πήγαινε κάθε φορὰ, πού ἐμάλωναν στὸ σπίτι. Σὰν ἔφευγε, ἡ γυναῖκα του ἔλαιγε.

Μιὰ μέρα, πού ἐκαθότανε στὸ βράχο ἀντίκρουσε ἀντίπερα τὴ νεράιδα, πού ἄρχισε νὰ παίξῃ τὴ φλογέρα της:

*Μοῦ φτάνει, πού ξανάρχεσαι καὶ σ' ἀντικρίζω μόνο,
νεράιδα μου, ἡ φλογέρα σου μ' ἀλάφρωσε τὸν πόνο!*

Τότε τοῦ ἀποκρίθηκε:

*Παίξω νὰ διώξω τὰ ὄνειρα, πού σ' ἔχουνε ζωμένα,
μὲς σὰ χωράφια σέπονται τὰ σιάχια ξεχασμένα.*

Τὴ φορὰ τούτη τὸ παλληκάρι φοβήθηκε καὶ γύρισε γλήγορα σπίτι. Δὲν ἄργησε ὅμως νὰ στενοχωρηθῇ κοντὰ στὴ γυναῖκα του τόσο, πού ξαναγύρισε στὰ διάση καὶ πήγε κ' ἔκατσε στὸ βράχο. Κι' ἄκουσε αὐτὸ τὸ τραγοῦδι:

*Μπα! εὐὸ εἶσαι; ὄνειροεύμουνα, πὰς ἔρχεσαι, ὄλι,
(μέρα:
πίσσε με!—Τρέχα πίσω μου!—Μὴ φεύγῃς κεῖθε
πέρα!*

Μ' ἓνα πῆδημα τὸ παλληκάρι πετάχτηκε ἀπάνω καὶ καθὼς ἐκύτταξε πίσω του, εἶδε ἓνα πράσινο φουστάνι μὲς στοὺς θάμνους καὶ τοῦ φάνηκε πῶς ἔφευγε κ' ὄλας. Ρίχτηκε ἀμέσως νὰν τὸ πιάσῃ. Τότε ἀρχίνησε τρελλὸ κνηγητὸ μέσα στὸ δάσος. Βέβαια κανένα πλάσμα ἀνθρώπινο δὲν ἔτρεχε τόσο γλήγορα ὅσο ἐκείνη ἡ νεράιδα. Πολλὲς φορὲς προσπάθησε νὰ κόψῃ τὰ μάγια ρίχνοντας σίδερο στὸ δρόμο της· ὡστόσο ἐ-

κείνη ξακολουθοῦσε νὰ τρέχῃ μπροστὰ του. Μὰ ἄρχισε νὰ κουράζεται σὲ λίγο· τὸ παλληκάρι τὸ κατάλαβε ἀπὸ τὸν τρόπο, πού κινοῦσε τὰ πόδια της. Καὶ ξεχώριζε πιά μὲ μεγάλη πεποίθησι, ἀπὸ κάθε της κίνησι, πῶς ἦταν ἡ νεράιδα, αὐτὴ κι' ὄχι ἄλλη.

«Αὐτὴ τὴ φορὰ εἶσαι δική μου δίχως ἄλλο», συλλογιζότανε τὸ παλληκάρι· κι' ἀμέσως ἐρρίχτηκε μπρός του μὲ τόση ὀρμή, πού κι' οἱ δύο τους, αὐτὸς κ' ἡ νεράιδα, κατακυλίσανε στὴν πλαγιά τοῦ λόφου δίχως νὰ μποροῦν νὰ σταματήσουνε.

Ὅστόσο ἡ νεράιδα γελοῦσε μὲ τόση χάρη, πού τὸ παλληκάρι νόμιζε πῶς ἄκουγε ν' ἀντηχοῦνε τὰ πιὸ γλυκὰ τραγοῦδια πάνω στὰ πιὸ φανταστικὰ βουνά. Τὴν ἀγκάλιασε καὶ τοῦ φάνηκε πῶς ἡ ὀμορφιά της ἦταν σπάνια, καθὼς ἀκριβῶς μὲς στὰ ἔνειρά του παρακαλοῦσε νᾶταν ἡ γυναῖκα του.

— Ὁ πὲς μου, ποιά εἶσαι, πού εἶσαι τώρα ὡραία; ῥώτησε τὸ παλληκάρι χαϊδεύοντάς τηνε. Κ' ἡ γλυκεία θέρμη ἀπὸ τὰ μάγουλά της ἐπερνοῦσε σ' ὄλη του τὴν ὑπαρξὴ σὰ μιὰ ἀγνωστὴ γοητεία.

— Μὰ ἔλα δά, θέ μου! Δὲ βλέπεις πῶς εἶμαι ἡ γυναῖκα σου! τοῦ εἶπε κείνη.

Μετὰφραση ΓΙΑΝΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗ

ΔΕΙΛΙ

*Ὅνειρα ἀγάπης στοῦ γυαλοῦ τῆς ἄκρη!
Ἄτλάζια γαλανὰ ἀπαλὰ τὰ κύματα
Ὅς τοῦρανοῦ τὰ μαγεμένα μάκρη!
Τριανταφυλλιά τοῦ χωρισμοῦ φιλήματα
Στερνὰ τοῦ ἡλιοῦ! Μὲς στὴ ματιὰ ἓνα δάκρυ
Συγχώριας! Πάθη καὶ καημοὶ συντριμματα!
Ἐν' ἄγιο, μυστικό, σ' ὄλη τὴν πλάση,
Θαμπὸ ὑπερκόσμιο φῶς! Εἰρήνη πᾶσι!*

Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ

ΞΕΦΑΝΤΩΤΗΣ

*Στὸ πανηγύρι μέσα τῆς ζωῆς
Ὅλο δροσιά καὶ λεθευιὰ καὶ χάρη
ἦρθα καὶ γὼ, τρελλὸς ξεφαντωτῆς
στὴ λέρα μου τραβῶντας τὸ δοξάρι.*

*Καὶ ὄρεσα στεφάνι σὰ μιλλιὰ
κι' ἔγμισα ρίμες ταιριαστὲς στὴ λέρα
κι' ἦρθα χαρὲς σὲ κόρης ἀγκαλιὰ
καὶ στῆς ἀγάπης λούστηκα τὰ μύρα!*

*Μὲ νιὸς καὶ νιὲς ἐχόρεγα τρελλὰ
κ' ἦπια κρασί γτιασμένο σὸ λιποῦρι
κι' εἶδα γοργὴ τὴ νιότη νὰ κυλᾷ
στῆς ἡδονῆς τ' ὀλόχρονσο ποιήρι.*

*Μὰ διὰν ἀπ' τὸ μεθῶσι τὸ τρανὸ
βαριοξενωνῶντας ἀνοιξὶ τὰ μάτια,
εἶδα ἓναν κόσμο γύρω σκοτεινὸ
καὶ μιὰς ζωῆς συντριμια καὶ κομμάτια.*

ΑΙΜ. ΒΕΑΚΗΣ